

**СТРАЖИТЕ!
СТРАЖИТЕ!**

АО

TERRY PRATCHETT

GUARDS! GUARDS!

©Terry and Lyn Pratchett 1989

First published by Victor Gollancz Ltd, London

cover illustration copyright © Josh Kirby

DISCWORLD® is a trade mark registered by Terry Pratchett

All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания. Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

СТРАЖИТЕ! СТРАЖИТЕ!

© Архонт – О, 2022

Всички права запазени.

Автор: © Тери Пратчет

Илюстрации: © Джош Кирби

Превод: © Владимир Зарков

Редактор: Весела Петрова

Коректор: Лора Бранева

Предпечат: Студиото на А

Издател: Архонт – О

Английска, второ издание

ISBN 978-954-422-147-8

ТЕРИ ПРАГЧЕ!

**СТРАЖИТЕ!
СТРАЖИТЕ!**

София, 2022

Може да ги наричат Дворцовата охрана, Градската стража или Патрула. Независимо от името, ролята им във всяка творба от героичното фентъзи е една и съща: а именно, някъде към трета глава (или десетина минути след началото на филма) да нахлуят в стаята, всички вкупом да нападнат героя и да бъдат изклани. И никой никога не ги пита дали им харесва това.

Книгата се посвещава на тези чудесни мъже.

Посвещава се също на Майк Харисън, Мери Джентъл и Нийл Геймън, както и на всички останали, които помагала и се смяха на идеята за Б-пространството. Жалко, че никога не използвахме Ръкописа на Шрьодингер...

Ето къде са се дянали драконите...
Те лежат...

Нито мъртви, нито заспали. Не чакат, защото очакването подсказва и надежди за бъдещето. Може би думата, която търсим, е...

... латаргия.

И макар че заетото от тях пространство не е като нормалното, те са се натъпкали натясно. Няма и един кубически сантиметър, който да не е запълнен с нокът, люспа или крайчец на опашка. Впечатлението е като от онези подлъгващи окото рисунки, в които са скрити други картини, и след време зениците ви откриват, че промеждутъкът между два дракона всъщност е друг дракон.

Биха могли да ви напомнят за консерва със сардели, стига да си представите тези рибки огромни, люспести, горди и нагли.

Предполага се, че някъде има и ключ.

Ведно съвсем друго пространство настъпваше рано утро в Анкх-Морпорк, най-древния, величав и мърляв сред всички градове. Ситен дъждец ръмеше от сивото небе и капеше през речната мъгла, виеща се из улиците. Плъхове от всякакви разновидности бяха заети с нощните си дела. Под подгизналото наметало на нощта убийците убиваха, крадците крадяха, а шафрантиите шафрантийстваха. И така нататък.

Апияният капитан Ваймс от Нощната стража се затътри мудно по улицата, кротко се сви в канавката пред Участъка на Стражата и си полегна там, докато над него чудновати букви от светлина съскаха във влагата и меняха цветовете си...

Градът е... е... а бе, как му викаха? Нещо си там. Жена бе. Тъй де, туй си е. Ревяща, прастара, ама на цели столетия. Омотава те на пръста си, кара те да... как беше... да бе, да хлътнеш по нея, после ти бие един шут в... таквата де. Да, вярно, в устата. Езика. Сливиците. А-а, в зъбите. Ей туй прави тя. Тя е... а бе, сещаш се, женско куче. Кутре. Кокошка. А-а, кучка. После пък я намразваш и тъкмо си мислиш, че си я изтръгнал от своето... онова де, к'вото ще да е, и тя те допуска до нейното грамадно, бумтящо, прогнило сърце, хваща те в... в... Все тая. Да бе, в крачка. Тъхъ. Тъй си е. И не знаеш къде си... легнал де. Само ти е ясно, че не можеш да я оставиш. Щото... щото тя е твоя, тя е всичко на света за теб, ако ще и да си в канавките ѝ...

Влажна тъма обгръщаше многовековните здания на Невидимия университет, най-изтъкнатото учебно средище по магия. Единствената светлина беше октариновото мъждукане от тесните прозорчета на новото Крило за високоенергийна магия, където будни умове бърникаха самата тъкан на Вселената, ако ще и на нея това да не ѝ допадаше особено.

Разбира се, светлина имаше и в Библиотеката.

Там се намираше най-голямата сбирка от текстове по магия в цялата мултивселена. Хиляди томове с окултна мъдрост тежаха по рафтовете ѝ.

Говореше се, че тъй като огромните количества магия могат сериозно да разкривят света на обичайното, Библиотеката не се подчинява на нормалните ограничения във времето и пространството. Казваха, че се проточвала в *безкрая*. Разправяха, че можеш да си бродиш дни наред между далечните рафтове и че някъде там имало изгубени племена от проучващи студенти, а странни твари се спотайвали в незнани ниши и дебнели други твари, още по-чудновати и от тях.*

Благоразумните студенти, тръгнали да издирват някой том в далечината, внимаваха да бележат пътя си с тебешир по рафтовете, докато навлизаха все по-дълбоко в лъхация на мухъл

* Няма нищо вярно в тези приказки. В действителност дори големите сбирки на обикновени книги изкривяват пространството. Може да ви го докаже с лекота всеки човек, обикалял из поне една от наистина старовремските антикварни книжарнички, които сякаш е проектирал М. Ешер в особено вкиснато настроение. Те имат твърде много стълбички, етажчета и наредени библиотечни шкафове, стигащи до вратички, които несъмнено са прекалено тесни, за да се провре през тях човек с обичайни размери. Съответното им уравнение гласи: знание = сила = енергия = материя = маса. Свястната книжарничка просто е добре възпитана черна дупка, която знае да чете.

здрач. Освен това заръчваха на приятелите си да ги потърсят, ако не се приберат за вечеря.

И понеже магията не може да бъде укротена напълно, самите книги в Библиотеката представляваха нещо повече от смляно дърво и хартия.

Сурова магия изскачаше с прашене от гръбчетата им и се заземяваше безвредно в медните прътове, заковани на всеки рафт именно с тази цел. Бледосини пламъчета пълзяха по библиотечните шкафове, долавяше се и звук – някакво хартиено шептене, каквото издава ято гнездящи скорци. Книгите си приказваха в нощната тишина.

Чуваше се и нечие хъркане.

Сиянието на рафтовете не осветяваше, а по-скоро открояваше мрака, но във виолетовото му припламване страничният наблюдател смътно би различил древно очукано бюро точно под централния свод.

Хъркането се разнасяше изпод бюрото. Там парче оръфано одеяло едва покриваше нещо, наподобяващо купчина чувалчета с пясък, която всъщност представляваше зрял орангутан-мъжкар.

Това беше Библиотекарят.

Напоследък малцина споменаваха факта, че той е човекоподобно. Промяната у него бе предизвикана от магическа злополука, която винаги е твърде вероятна, щом толкова могъщи книги са събрани на едно място. Смяташе се, че той се е отървал сравнително леко. В края на

краищата запази поне приблизително вида си. Позволиха му да запази и работата си, в която беше изключително вещ, макар че „позволиха“ едва ли е най-точната дума в случая. Може би поради факта, че горната му устна се изопваше и откриваше повече невероятно жълти зъби, отколкото е имало в друга уста, принадлежаща на член на Университетския съвет, въпросът за оставането му на длъжността изобщо не бе включен в дневния ред.

Но се намеси и друг звук – чуждият шум от проскърцваща отворена врата. Стъпки минаха меко по пода и заглъхнаха между струпаните нагъсто рафтове. Книгите зашумоляха възмутено, някои по-едри гримоари задрънчаха с веригите си.

Библиотекарят не прекъсна съня си, унесен от шепнещия дъжд.

А в прегръдката на своята канавка, на около километър оттам, капитан Ваймс от Нощната стража отвори уста и запя.

Една фигура с черно наметало щъкаше по среднощните улици, шмугваше се от вход във вход и накрая стигна до мрачен, отблъскващ с вида си портал. Усещаше се, че обикновена врата не може да стане толкова мрачна, без да са положени нарочни усилия. Гледката подсказваше, че архитектът е бил извикан, за да му бъдат дадени изрични указания. „Искаме нещо смразяващо от тъмен дъб – било му е наредено. – Я сложи гадна твар за водоливник над арката и нека да се захлопва с грохот като стъпката на великан.

Пък и всеки трябва да разбере веднага, че когато дръпнеш въженцето, зад такава врата не звъни камбанка.“

Фигурата потропа със сложен код по тъмните дъски. Отвори се мъничко зарешетено прозорче и се показа едно недоверчиво око.

– „Видната сова буха в нощта“ – изрече посетителят, докато се мъчеше да изстиска дъждовната вода от наметалото си.

– „Но мнозина сиви повелители отиват печално при лишените от господар хора“ – напевно произнесе глас зад решетката.

– „Ура, ура за дъщерята на сестрата на старата мома“ – подаде следващата реплика измокрената до кости фигура.

– „За палача всички молители са с един ръст.“

– „И все пак истина е, че в бодила се крие роза.“

– „Добрата майка вари бобена чорба за блудния син“ – заяви гласът зад вратата.

Настъпи мълчание, нарушавано само от ромоленето на дъжда. После посетителят промърмори:

– Какво?!

– „Добрата майка вари бобена чорба за блудния син.“

Мълчанието се проточи. Подгизналата фигура попита:

– Сигурен ли си, че не е „Зле съградената кула се тресе до основи, щом край нея прелети пеперуда“?

– А, не. Бобена чорба си е. Съжалявам.

Дъждът съскаше неуморно в неловката тишина.

– Ами какво ще речеш за затворения в клетка кит? – настоя обленият с вода посетител и се помъчи да застане под оскъдната стряха на страховития портал.

– И какво да ти река за него?

– Нали уж не познавал тъмните дълбини, като толкова искаш да знаеш.

– А-а, ти за затворения в клетка *кит* ли говориш? Значи търсиш *Просветеното* братство на непрогледната нощ. Три врати по-нататък.

– Че вие пък кои сте?

– Ние сме Озареното древно братство на Ий.

– Що ли си мислех, че се събирате на Петмезената улица? – промърмори след малко измокреният човек.

– Тъхъ, тъй си е, ама знаеш как става. Клубът по дърворезба заема залата всеки вторник. Малко си объркахме графика.

– Виж ти. Е, все пак благодаря.

– Няма за какво.

Малкото капаче се затвори с трясък.

Закачулената фигура го позяпа ядно и зашляпа през локвите по улицата. По-нататък наистина имаше друг портал. Който и да го бе построил, не си бе направил труда да променя проекта.

Потропа. Малкото зарешетено прозорче се отвори рязко.

– Какво има?

– Виж сега, „Видната сова буха в нощта“, нали?

– „Но мнозина сиви повелители отиват печално при лишените от господар хора.“

– „Ура, ура за дъщерята на сестрата на старата мома“, нали?

– „За палача всички молители са с един ръст.“

– „И все пак истина е, че в бодила се крие роза.“ Тук отвън е същински порой, да ти кажа. Знаеш *и това*, нали?

– Да – отвърна човекът зад вратата с тон, който подсказваше, че знае твърде добре този факт, но не той стои под дъжда.

Посетителят въздъхна.

– „Затвореният в клетка кит не познава тъмните дълбини“, ако това те прави щастлив.

– „Зле съградената кула се тресе до основи, щом край нея прелети пеперуда.“

Напирацията да влезе сграбчи решетките на прозорчето, придърпа се към него и изсъска:

– А сега ме пусни вътре, щото и един сух ко-нец не остана по мен.

Настъпи поредната наситена с влага пауза.

– Ония дълбини... тъмни ли ги нарече или мътни?

– Тъмни ги нарекох. *Тъмни* дълбини. Щото, нали се сещаш, са си дълбини. Аз съм бе – брат Пръсти.

– Ама на мен ми прозвуча като „мътни“ – предпазливо отбеляза невидимият пазител на портала.

– Слушай бе, искате ли я тая проклета книга или не? Щото хич не намирам да върша това. Можех да си лежа на топло вкъщи.

– Ама сигурен ли си, че бяха тъмни?

– Я ме чуй, знам ги аз колко са дълбоки пустите му дълбини – припряно го увери брат Пръсти. – И знаех колко са тъмни, още когато ти беше новопосветен задръстеняк. Няма ли да я отвориш тая врата най-сетне?!

Изчегъртаха дръпнати резета. Гласът по-моли:

– Имаш ли нещо против да бутнеш? Портата на знанието, що не пропуска неосведомените, ужасно запъва в тая мокротия.

Брат Пръсти напъна с рамо, промъкна се с хълбока напред, изгледа кръвнишки брат Портнер и забързано продължи навътре.

Другите го чакаха във Вътрешното светилище. Стояха с глуповатия вид на хора, които не са свикнали постоянно да се шматкат закачулени със зловещи черни наметала. Върховният велик майстор му кимна.

– Брат Пръсти, нали?

– Да, Върховен велик майсторе.

– Носиш ли онова, което те изпратихме да вземеш?

Брат Пръсти извади нещо опаковано изпод наметалото си.

– Беше си на мястото, както ви казах. Никакви затруднения.

– Добре се справи, брат Пръсти.

– Благодаря, Върховен велик майсторе.